

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

w sprawie z wniosku Narodowego Banku Polskiego
przy uczestnictwie Syndyka masy upadłości [...] Banku [...] w W. w upadłości
likwidacyjnej, T.R.G. i L. sp. z o.o. w W.
o zmianę wpisu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 listopada 2019 r.,
na skutek skarg kasacyjnych uczestników T.R.G. i L. sp. z o.o. w W.
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 10 października 2018 r., sygn. akt XXIII Ga (...),

- 1) odmawia przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania;**
- 2) zasądza od T.R.G. i L. sp. z o.o. w W. na rzecz Narodowego Banku Polskiego kwoty po 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność

postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie, zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym, bowiem, razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest, przecież, jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych uczestników postępowania: L. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. oraz T. G. od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 10 października 2018 r. Jednocześnie Sąd Najwyższy informacyjnie zauważa, że wobec identycznej treści powyższych skarg kasacyjnych, rozważania odnośnie braku podstaw przyjęcia tych nadzwyczajnych środków zaskarżenia do rozpoznania zostaną zaprezentowane łącznie. Wnosząc o przyjęcie wyżej wskazanych skarg kasacyjnych do rozpoznania skarżący wprost wskazali na przesłankę z art. 398⁹ §1 pkt.: 1) k.p.c., podnosząc zarazem, że z uwagi na występujące w sprawie „istotne zagadnienie prawne” zachodzi potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości, co do ich właściwego zastosowania, tj.: art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz.U.2018.2017 t.j.). Przedstawione w obu skargach tożsame, co do treści i uzasadnienia zagadnienie prawne sprowadzało się do pytania: „czy z art. 3 ust. 2 ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów należy wywodzić

obowiązek spełnienia wymogów wymienionych we wskazanym przepisie do wszelkiego rodzaju umów mających za przedmiot zmianę zastawu oraz umów z których wynika nabycie wierzytelności zabezpieczonej zastawem rejestrowym”.

Wnioski uczestników postępowania: Spółki L. Sp. z o.o. w W. oraz T.G. o przyjęcie ich skarg kasacyjnych do rozpoznania nie odniosły skutku.

Odnosząc się do powołanej przez skarżących przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1) k.p.c. należy wskazać, że Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli skarżący wykaże, że wskazane przez niego zagadnienie prawne posiada właściwość „istotności”, która polega na tym, że zagadnienie to stanowi kwestię dotychczas niewyjaśnioną i nierozwiązaną w orzecznictwie sądowym, a więc cechującą się nowością, a którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W efekcie powołanie się na tę przesłankę przedsądu, wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. dotychczasowe orzeczenia Sądu Najwyższego, np.: postanowienie z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/2018 r., niepubl.; postanowienie z dnia 16 maja 2018 r., II CSK 13/2018, niepubl.; postanowienie z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 585/17, niepubl.). Nadto podkreślić należy, że skarżący obowiązany jest wykazać, że rozstrzygnięcie rekomendowanego Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego jest celowe i konieczne, a zabieg ten bezspornie wymaga zaangażowania autorytetu tego Sądu. W efekcie „istotne zagadnienie prawne” zaprezentowane Sądowi Najwyższemu powinno stanowić poważną jurydycznie wątpliwość, której usunięcie wymaga ingerencji Sądu Najwyższego.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że kwestie zaprezentowane przez skarżących, jako „istotne zagadnienia prawne”, nie wypełniają wymogów stawianych tej przesłance w ramach przedsądu. Sformułowane przez L. Sp. z o.o. w W. oraz T.G., w ich skargach kasacyjnych, zagadnienie, sprowadzające się do pytania: „czy z art. 3 ust. 2 ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów należy wywodzić obowiązek spełnienia wymogów wymienionych we wskazanym przepisie do wszelkiego rodzaju umów mających za

przedmiot zmianę zastawu oraz umów z których wynika nabycie wierzytelności zabezpieczonej zastawem rejestrowym?”, nie spełnia wypracowanych w judykaturze Sądu Najwyższego wymogów stawianych art. 398⁹ § 1 pkt 1) k.p.c. Zagadnieniu temu nie można, bowiem, przypisać waloru „istotności” będącego koniecznym warunkiem determinującym przesłankę, o której mowa w wyżej wskazanym przepisie. W konsekwencji wątpliwości przedstawione Sądowi Najwyższemu, składające się na powyższą kwestię oraz wskazane przez skarżących, w nader lakonicznym uzasadnieniu, domniemane „istotne niezgodności w procedurach” instytucji zastawu rejestrowego, w zakresie określenia zasad i wymogów ustanawiania tego ograniczonego prawa rzeczowego oraz jego przenoszenia na inny podmiot, wskutek cesji wierzytelności zabezpieczonej zastawem rejestrowym, podlegają skutecznemu usunięciu w wyniku zastosowania obowiązujących reguł interpretacyjnych (wykładni prawa), czy też w rezultacie zabiegu subsumpcji, czyli kwalifikacji prawnej. W rezultacie zbędna jest wypowiedź Sądu Najwyższego w tej materii, która miałaby miejsce podczas merytorycznego rozpoznania skarg kasacyjnych L. Sp. z o.o. w W. i T. G., już po ich przyjęciu do rozpoznania. Tymczasem w ramach etapu przedsądowej selekcji zaprezentowanych Sądowi Najwyższemu skarg kasacyjnych, Sąd ten jedynie ubocznie zauważa, że art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów określający minimalne wymogi treści umowy zastawniczej, nie miał w ogóle zastosowania w przedmiotowej sprawie, gdyż w rachubę wchodziła jedynie modyfikacja istniejącej umowy przelewu wierzytelności zabezpieczonej ustanowionym już zastawem rejestrowym. W konsekwencji istotą sprawy była zmiana podmiotowa faktycznej umowy zachodząca po stronie zastawnika, a nie zawarcie kolejnej umowy zastawniczej, w rezultacie zmiana taka nie determinowała wymogu wypełnienia obligatoryjnych przesłanek właściwych dla umowy ustanowienia zastawu rejestrowego, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów.

Konkludując, w przedmiotowej sprawie, powołana przez skarżących, w ich skargach kasacyjnych, przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt. 1) k.p.c. nie została wykazana,

a Sąd Najwyższy nie dopatrył się również okoliczności, które determinowałyby nieważność postępowania, którą to przesłankę Sąd ten uwzględnił z urzędu.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

aj